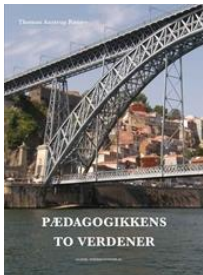

Tværingens kritiske spørgsmål

Thomas Aastrup Rømer: Pædagogikkens to verdener, Aalborg Universitetsforlag, 2015, 576 sider, 350 kr.

Anmeldt af Bodil Christensen, lektor ved læreruddannelsen i Aalborg, UCN.
(Dansk Pædagogisk Tidsskrift, nr. 1, 2016, s. 90-91)

”Jeg har ikke svar til alle spørgsmål, men jeg har spørgsmål til alle dem, der har svar.”

Det er den sætning, der står på aller-allerførste side af ”Pædagogikkens to verdener”. Det er ledetråden for Aastrup Rømers mange indlæg i bogform, på facebook og i alle andre medier. Han stiller spørgsmål, han forholder sig kritisk, og han stiller endnu flere spørgsmål.

Det er befriende, at der ikke blot rettes ind og nikkes ja fra hans side, han formår at underbygge sine spørgsmål med iagttagelser, med refleksioner og med argumenter.

Det vil blive endnu bedre, når han også har svar til nogle af pædagogikkens mange spørgsmål, men med den massive ”kritik af kritisk forholden sig”, der møder mange i folkeskolen, i ungdomsuddannelserne og i de videregående uddannelser, så er det en stor fornøjelse at møde det, der her på egnen i Vendsyssel (og især af forfatteren Bent Vinn Nielsen) ville være betegnet som ”en tværing”. En tværing bider sig fast, en tværing giver sig ikke – heller ikke når alle andre sikkert ville trække på skulderen og sige: Nå, ja, så lad gå.

Aastrup Rømer en tværing, der ikke giver efter, han forfølger ethvert spor af urimelighed i pædagogikkens forfald, som han ser overalt i uddannelseslandskabet. Tak for det.

På et tidspunkt kunne man ønske, at der fulgte svar med, men indtil da er der stor ros for den sisyfos-beslægtede vedholdenhed i kampen mod Det Pædagogiske Oligarkis pædagogiske vejrmøller.

”Pædagogikkens to verdener” er en genre for sig selv. En cross-over ville dansklæreren sige. Faktisk kunne det også være? Et pædagogisk kampskrift? Et uddannelsespolitisk debatindlæg? Et filosofisk skrift? En personlig fortælling? En blanding af alt sammen og lidt til? Nemlig. Det er den sidste genre, der lyser stærkest.

Som læser kan man blive ført med, man mister retningen undervejs, men man er på intet tidspunkt i tvivl om forfatterens indignation, skarpe synspunkter og medrivende engagement.

Bogen er således et stærkt skrift, men også helt uoverskueligt for de fleste (om ikke alle) læsere. Der er en indholdsfortegnelse, der redegør kort for de fem sektioner: ”Uddannelsespolitik, landet med de to måner”, ”Konkurrencestat og uddannelse, det parallelle lands dybdestruktur”, ”Pædagogisk filosofi – markeringer”, ”Pædagogisk filosofi – analyser” og ”Mundtlige iagttagelser”. Endelig slutter bogen med et appendiks, der tager sagen fra Aarhus Universitet og Linda Maria Koldau op. Som man kan læse i overskrifterne, så er også overskrifterne komplekse og vidt forskellige. Og meget ujævne.

Denne anmeldelse vil ikke gå ind i diskussionen af, hvorvidt Thomas Aastrup Rømers argumenter har tyngde og substans til i alle forhold at imødegå modparten, der hovedsagelig er ”Det Pædagogiske Oligarki”, ”konkurrencestatens fortalere” og alle, der står bag Ny Nordisk Skole. Der vil helt sikkert være tynde tanker iblandet de mange hvasse udfald, det skal der være plads til, når så meget debatteres. I stedet vil jeg i denne anmeldelse blot give tre anbefalinger:

Læs først og fremmest kapitlet (og det er også det længste) om ”Pædagogisk filosofi – analyser”. Her står der: ”Men hvad er en lærer? Hvornår har du sidste følt dig som en lærer? Glem lige et øjeblik dit eksamensdiplom. Hvornår har du sidst været lærer? Med kæmpe L? Jeg har spurgt mig selv om det samme, og mit svar er, at lærer bliver jeg i det øjeblik, en elev vil have mig som lærer. Det er altså ikke nok bare at få en studerende. Det kalder man jo enhver, der har et årskortnummer.” – og så kommer mange overvejelser over begreberne ”undervisning”, ”læring”, ”elev”, og

Grundtvig, Ole Korsgaard og alle pædagogikkens fædre tages med i den filosofiske undren: Hvad er en lærer?

Læs dernæst fra side 230 og de næste tyve sider: "Et forsvar for skolen". Her inddrages Martin A. Hansen (der ikke længere er kanoniseret), og Egon Clausen og C.V. Jørgensen er også med. Det er befriende, at der igen kan argumenteres med litteraturens metafor komplekser, det ville K.E. Løgstrup se med milde øjne på. At argumenterne så bliver en anelse subjektive og emotionelle må man tage med. Som lærer og underviser og pædagog skal man ikke altid måles med "rådhusets alenstok" og "evidensbaseret" kvantitet.

Det kan også anbefales at give slip på ønsket om, at hele værket skal være et sammenhængende skrift. Man kan læse fra side 1 og frem til 548 og glæde sig over engagementet og de stærke synspunkter. Megen pædagogisk litteratur er gråt og meleret og i et stilrent layout med pædagogiske synspunkter i klare argumentationskæder og med smukke grafiske modeller, der viser, at alt går op. Sådan er det ikke her, leder man efter den slags må man læse Dafolos mange (udmærkede☺) målstyrede udgivelser.

Hos Aastrup Rømer er der mere kaos, kritik og kærlighed i kolossale mængder.

Alt, hvad der er godt i bogen sigte, er også dens svaghed. Redigeringen kunne have været skarpere, der kunne være skåret i stoffet, der kunne være valgt et mere læservenligt layout. Det er der ikke. Og var det tilfældet, så var det bare en helt, helt anden bog. Nu får kritikken, der ellers ofte bliver lukket inde og nede, en stemme. Tak for det.

Måske ville der være mere taletid til forfatteren, hvis han "spillede spillet" og strøg magthaverne og Det Pædagogiske Oligarki med hårene. Det gør han ikke. Tak for det.

Så må man tage de slag, det giver. Og alle, der læser med på Aastrup Rømers blog, ved, at han har så rigeligt med fjender både i egne og andre rækker. Stor ros for et mod, der bør belønnes med læserens koncentrerede læsning af det forholdsvis rodede kampskrift. Så nok engang: Tak for det.

P.S. Hvorfor forsidebilledet er et foto af Broen Dom Luis I over Douro-floden i Porto har jeg brugt lang tid til at undre mig over. Broen fører ikke to forskellige verdener sammen, den er blot en god, solid bro, der tilbage i 1876 var den længste buebro af jern i verden. Smuk er den, - men hvilken forbindelse den har til ”pædagogikkens to verdener” har jeg endnu ikke forstået. Måske er den bare smuk i sine jernbuer?